

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile adresate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
returnează.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Ruz. Angenfeld & Emeric Les-
ner, Heinrich Schielek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppolch.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Julius
Leopold (VII Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fi și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în București în
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 8 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 5 franci.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
străinătate și la d-ii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Torgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone. — Un exemplar
10 bani. — Aștă abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 17.

Brașov, Luni-Marți 22 Ianuarie (4 Februarie).

1902.

Szell aplaudă.

Mai acum doi ani Szell dădea în cameră, că este gata a sta de vorbă cu acei bărbați români, cari îl vor visita pentru-ca să se înțeleagă cu densul asupra părăsirii pasivității.

De atunci am tot voit să scim dacă s'a găsit care va dintre Români ca să-i împlinescă această dorință. Dér, mărturisim, că asupra consfătuirilor de felul acesta cu particulari români și de origine română s'a păstrat așa de bine secretul la președintele consiliului, încât n'a străbătut nimic despre ele.

Astăzi suntem în poziția de a cunoște pe unul din aceia. cari au intrat în înțelegere cu ministru-președinte, nu numai asupra părăsirii pasivității, ci și asupra tuturor punctelor, ce preocupă azi regimul și obștea șovinistă maghiară în raporturile cu România.

Acesta este deputatul guvernamental dela Șomcuta mare, Papp Iozsef, Român de origine, dér Maghiar cu sentimentul și cu cugetul.

Cetitorilor noștri le este deja cunoscut debutul lui Papp Iozsef cu ocaziunea dezbaterii bugetare în cameră. A fost ca toate debuturile mamelucilor de origine română, de când cu introducerea constituționalismului falsificat modern în Ungaria. Aceleași lingusiri și umiliri; aceeași lipsă de ori ce demnitate, de ori ce respect față cu trecutul și starea adevărată prezentă poporului român; același spirit de trădare a celor mai sfinte cauze naționale ale lui.

Iși pôte omul închipui ce vrea să dăcă a vorbi pe placul dușmanului de morțe al aspirațiilor de dreptate ale poporului, și cât de mult trebuie cine-va să se înjosască și să se tărăscă, ca să dobândască aceea aprobare.

Dér, cum am dīs, lucrul nu e

nou. Suntem obișnuiți să auzim la fie-care discuțiune bugetară pe câte o uneltă unghurască cântând pe cōrda omnipotenței celor dela cārmă. Faptul, că de astă dată Papp Iozsef a luat asuprași acest rol înjositor nu ne-a surprins decī de loc. Ceea-ce ne oferă un moment nou și interesant din incidentul debutării Chiorénului celui cu kalpak și cu pinteți, este numai și numai faptul, că ministru-președinte Szell, care a fost de față, a distins discursul Chiorénului, Român de nascere, dér trecut în tabăra inamică, cu aprobări și aplause demonstrative din parte-i.

Foile guvernului retac acest debut special al șefului guvernului, care numai la ocaziuni foarte rare bate din palmi, dér organul kossuthist înregistreză strigătele aprobătoare ale lui Szell, și bine face că le păstrează astfel pentru posteritate.

Cetitorii vor avé privilegiul de-a ceti mai jos discursul lui Papp Iozsef reproduc după estrasele foilor unguresci. Lăsăm să judece ei înșiși, cu mintea lor sănătoasă, ceea ce s'a vorbit și să cumpănescă însemnătatea strigătelor de aprobare ale lui Coloman Szell.

Cei ce vor fi cetit discursul de acum vre-o doi ani al lui Szell, despre care am făcut amintire la început, vor trebui să dăcă, că acest Papp Iozsef l'a învățat de rost și că mai tot ce a vorbit cu privire la situațiunea Românilor față cu „maghiarimea și unitatea ei“ nu este decât o parafrază a acelui discurs.

Chiorénul maghiaroman scie să dea în glasul ministrului-președinte, mai ales acolo unde vorbește despre „agitatorii români“.

Er Szell Kalman aplaudă!

Dieta ungară continuă în ședința de azi dezbaterea bugetară. Printre vorbitorii înscriși *contra* proiectului, este și deputatul naționalist slovac Francisc Veselovsky.

Guvernul și Slovacia. Foile maghiare iau act cu multă bucurie despre o *nedreptate* strigătoare, ce li-se face Slovacilor din partea guvernului. Slovacia, ale căror școle sunt prigonite și parte închise, au gândit că-și vor puté apăra limba și naționalitatea prin înființarea de *societăți de lectură* la sate. O astfel de societate au vrut să înființeze Slovacia din comuna Moșot. Au trimis statutele la guvern spre aprobare. Guvernul însă a răspuns prin secretarul dela interne Gulner, că „*nem lehet*“ (nu se pôte). Aprobarea statutelor a fost denegată pe motiv, că prin înființarea societății de lectură nu se urmărește scopul indicat în statute, ci scopuri cu totul „*ascunse*“ — Foile maghiare reproducând răspunsul acesta, îl însoțesc de comentarii caraghioase și spun, că prin astfel de societăți slovacesci ei urmăresc „scopuri panslaviste“.

„**A sosit éráși timpul faptelor**“ Dr. Jancso Benedek, faimosul *spiritus rector* din și mai faimosă „Secție a naționalităților“, ține să reînvieze *era lui Banffy*. Profită de discursul lui Dr. Lidner pentru a scrie într'o foie șovinistă un articol în care dăcă între altele:

„Așa credem, că nici nu se pôte închipui un bărbat de stat maghiar, care să credă, că pe baza pretensiunilor minimale ridicate de Lindner s'ar puté încheia pace cu naționalitățile. Dăcă s'ar realiza, ceea ce însuși Lindner a indicat cu *minim*, un pas mai departe ar puté fi numai descompunerea, fiind-că în viața politică toate își au urmările lor ca și în viața privată. După vorbirea lui Lindner provocarea la liberalismul lui Francisc Deak și al lui Eötvös nupôte fi în politica de naționalitate, decât un pretext pentru a nu voi să faci și pentru acoperirea lașității, nici decât însă un ar-

gument cu putere convingătoare și o justificare. Vorbirea acesta este tot-odată un *memento*, că în politica de naționalitate frazele și cuvintele frumoase șau pierdut rostul și *a sosit éráși timpul faptelor*. Vai de națiune, dăcă bărbații ei dela guvern neînțelegând cuvântul de advertiseare, ar continua și pe mai departe politica de struț, care ascundându-și capul în frase frumoase și în declarațiuni patriotice, *numai din cauza leniei se sperie de fapte*“.

D-l Jancso e setos, precum se pare, de faptele și bravurile de sub Banffy în contra naționalităților. Mâne-poimâne ne-om pomeni pôte, că la instigațiile lui, Coloman Szell va reînvia „secția“ despre care se dăcă, că însuși a desființat-o. Nu e nevoie însă de secție, câtă vreme sunt între Maghiari ómeni ca d-l Jancso, cari își fac o plăcere din a solicita *măsur*i și *fapte* față de naționalități. Spiritul de dușmănie și ura vorbesce din tot cuvântul lor.

Situația în Austria.

În ședința dela 31 Ianuarie a comisiunii bugetare a fost o remarcabilă discuțiune politică.

Comisia a desbătut poziția „*școle superioare*“ din bugetul cultelor. *DeEwert* negă legalitatea existenței politehnicului ceh din Brünn, care nu s'a înființat pe baza unei legi imperiale. Germanii, dăcă mai departe, nu vor tolera înființarea unei universități cehice într'un oraș german din Moravia. Cestiunea acesta nu e curat culturală, ci politică națională, de aceea guvernul, dăcă vré să păstreze neutralitatea nu pôte deslega problema acesta altfel, decât prin înțelegerea dintre ambele naționalități.

Stransky (ceh) declară, că înființarea unei universități cehice e necesară. — *Marchet* pretinde recunoșterea limbii germane de stat. — *Kramarz* spune, că majoritatea populațiunii Austriei nu va primi nici-odată limba germană de stat. Cehii doresc din inimă restabilirea păcii naționale, ei însă nu pot suferi, ca împlinirea unei pretensiuni culturale de absolută ne-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Problema vieții.

În ampla sferă de mituri, cu cari anticitatea a impresurat una din cele mai distinte figuri de eroi ai săi, nici unul dōră nu este atât de ingenios ca și mitul despre *Hercule la răspântie*. Este acesta o alegorie de profundă semnificațiune a acelu stadiu de dezvoltare în viața noastră sufletescă, când junele de caracter serios, aflându-se pe trépta de a deveni bărbat, începe a simți trebuința de *principii clare și firme* și ast-fel de-odată se vede pus în fața *problemei vieții* spre a se puté determina asupra *direcțiunii*, ce are s'o urmeze. Căci bărbatul de caracter și cu consciința de sine, care nu se lasă a fi purtat de impresiuni și de impulsuri momentane schimbăcioase, de dispozițiuni trecătoare și de capricii ca și copiii, „sine luce sine cruce“ prin viață, asemenea unei năi fără cārmă,

*) Acest interesant *essay* scris de d-l Dr. *Alexandru Mocsonyi* s'a publicat în Almanachul societății de lectură „Petru Maior“ apărut la finele a lui trecut.

aruncate de valuri, ci are să-și reguleze după principii întréga sa activitate.—astfel de bărbat mai înainte de toate trebuie să vină cu sine în curat asupra *problemei vieții*, deóre-ce corectitatea, séu necorectitatea principiilor practice ale vieții depinde în ultima instanță pe deplin de corectitatea, séu necorectitatea concepțiunii teoretice, ce ne-am format-o peste tot despre *chemarea vieții omului*.

Astfel vedem în figura mitică a eroului simbolizat pe nobilul și seriosul june în momentul, când el se află în fața celei mai importante probleme practice: în fața problemei vieții. Lupta sufletescă, ce el o susține victorios, indică în mod ingenios dificultățile cuprinse în problemă, ér cele două dîne, ce-l ispitesc pe june, personifică cele două direcțiuni ale vieții: *direcțiunea morală-ideală și direcțiunea eudemonistică-utilitară*, cari atât în viață, cât și în știință până în ziua de astăzi se luptă una în contra celeilalte.

Fie-care din aceste două direcțiuni se baséză pe o altă idee fundamentală: una pe ideea moralității, cealaltă pe ideea fericirii și în clara pricepere a diferenței generice și a independenței relative a ces-

tor două specii de bunuri ale vieții: a bunului *elic* și a bunului *eudemonistic*, se cuprinde simburile, ér în justa apreciere a diferenței lor în valóre se cuprinde corecta deslegare a problemei.

Diferența generică a acestor două specii de bunuri este atât de adenc înrădăcinată în natura relațiunilor vieții omenesci, încât ea de tot spontan, așa dăcând deja cu primele începuturi ale culturai, se obtrude consciinței naturale a popórelor. Consciința naturală a popórelor cu mult înainte periodului, în care reflecșiunea științifică începe a-se deștepta, statorcesce o diferență de valóre între bunul etic: *virtutea*, și bunul eudemonistic: *plăcerea*; între o viață morală, dér *nefericită* și între o viață *fericită*, dér *nemorală*, despre ce tocmai mitul nostru atât de profund și poetic ne dă o probă atât de puternică și elocință. Căci precum se scie, fiul lui Iupiter și al Alemeinei, soției regelui Thebei, în epoca mitică s'a considerat de eroul cel mai valoros, cel mai curagios și cel mai brav, ce s'a vędut vre-odată, dér tot-odată și ca cel mai nefericit dintre toți pentru multele necasuri, ce gelósa Juno a trimis asupra lui dela nascere până la finitul vieții lui. Și

fie conceptul idealelor moralității omenesci, precum și al celor al fericirii omenesci, după caracterul și gradul de cultură al popórelor, ori cât de variat și fluctuant, priceperea cum-că moralitatea și fericirea sunt două lucruri deosebite, cari după împrejurări acúși coincid, acúși se desfac, acúși se condiționează, acúși se eschid, această pricepere rămâne pururea vie în consciința naturală a tuturor popórelor, prin toate timpurile, pe toate treptele culturii.

Nu tocmai astfel este acesta în știință în diferitele ei teorii filosofice despre problema vieții.

Nici Aristoteles, cel mai mare cugețator, ce-l cunoșcem atât în privința profundității, precum și a vastității spiritului, carele, afară de mai multe altele, a înțeles și cele mai importante două științe filosofice: *Etica* și *Politica*, și care mai bine decât ori-cine altul înainte, séu după el a cuprins în fond problema vieții, — nici acest cugetător, deși ideea moralității și ideea fericirii forméză cele două puncte cardinale ale întregii sale concepțiuni de viață și deși el tot atât de viu este pētruns de diferența lor în valóre ca și însuși geniul poporului helen — nici el

cesitate a Cehilor, cum e înființarea universității cehice, să se facă pendentă de aprobarea Germanilor.

După-ce vorbiră mai mulți oratori, ministrul cultelor declară, că recunoște în principiu de îndreptățită dorința Cehilor. Moravia, avându-se în vedere numărul populației și importanța ei culturală, va fi luată serios în considerare cu ocazia înființării nouelor universități.

Ministru-președinte spune, că în principiu e aplecat a împlini dorințele exprimate atât din parte germană, cât și cehică, decât acesta va fi posibil pentru ambele rase. Dér în urma experiențelor de până acum, nu află consult înființarea unei universități paritetice — *Herold* declară, că Cehii ar considera de *casus belli* acceptarea propunerii lui D'Elvert privitoare la ștergerea din budget a poziției politehnicului ceh din Brünn. Un *casus belli* ar avea apoi urmările cele mai periculoase.

„*Corr. Slava*“ publică un comunicat, după care deputații slavii au declarat ministrului-președinte Koerber, că decât se va primi propunerea comisiei privitoare la gimnaziul din Cilli (în care limba de predare să fie și cea germană și cea slovenă), ei vor trage consecințele față cu guvernul.

Fi-va pace?

Sciri din Haga și Bruxella anunță, că acțiunea de pace a guvernului olandez se face la expresia dorință a Reginei *Wilhelmina*, care dorește ferbinte să se pună capăt războiului.

În urma acestei dorințe a Suveranei olandeze, ministru-președinte *Kuyper* s'a dus săptămânile trecute la Londra, ca să sondeze în persoană terenul și dispoziția spiritelor în Anglia. *Kuyper*, ce-i drept, n'a dat față cu miniștrii englezi, n'a comunicat nici oficial, nici privat cu ei, ci s'a adresat către *Rosebery*, șeful opoziției moderate și fostul ministru-președinte liberal, care mai e și amic personal cu Regele Edward. Din Londra *Kuyper* s'a dus direct la Paris, a convorbit cu ministru francez de externe Delcassé, care însă — precum se afirmă — nu s'a alăturat pe față la demersurile Olandei, dăr a asigurat pe *Kuyper* despre bunăvoința Francei. Din Paris *Kuyper* s'a reîntors acasă și urmarea acestei călătorii a fost trimiterea desamintitei note către guvernul din Londra, în care Olanda își oferă bunele ei servicii în interesul păcii.

Ce conține nota olandeză? După unii ea ar propune trimiterea unei misiuni olandeze în Africa-de-Sud, care cu permisiunea lui *Kitchener* să meargă în tabăra Burilor, să între în contact cu comandantul burii, să mijlocască încetarea ostilităților și trimiterea de delegați acreditați cu cari să se tracteze asupra condi-

țiilor păcii. Vre adevă guvernul din Olanda să propună Engliterii o modalitate de a-se negocia asupra păcii, și spre scopul acesta își oferă bunele lui servicii.

Înainte de a face demersul acesta, guvernul Olandei — spune o telegramă din Haga — a încunoscițat pe toate puterile mari despre acțiunea lui. *Germania* a respins ori-ce solidaritate cu acțiunea declarând, că nu poate eși din neutralitate. Rusia și Franța, din contră, să fi dat îndemnuri guvernului olandez, fără însă de a-se alătura la acțiunea lui.

Dér Burii? E sigur, că *Kuyper* n'a avut nici un fel de însărcinare dela *Krüger*, care însuși a declarat, că el nu poate tracta despre pace fără de scirea și învoirea lui Botha, Schalk-Burger, Dewett și președintele orangean Steyn. *Krüger* să fi cerut libertatea de a-se înțelege pe cale telegrafică cu aceștia, însă guvernul din Londra nu s'a învoit, fiind-că el nu vré să aibă de a face cu *Krüger* și Steyn, nici nu-i recunoște de autorități cu care să potă tracta. Din momentul în care Englitera a declarat de anexate cele două republice, *Krüger* și Steyn nu mai sunt „persone responsabile“ în ochii lui Chamberlain et. Comp.

Alt-fel stă lucrul cu comandantul burii. Ei sunt recunoscuți, de silă ca de bună voie, parte beligerantă, cu ei prin urmare Anglia ar puté tracta în ce privește partea militară a mării cestiunii (armistițiu, capitulare, chiar și amnestie). Este însă mare întrebare, decât Botha și Dewett și cei-lalți comandanți burii se vor învoi ei să între în negocieri cu Anglia contra voinței lui *Krüger* și Steyn? N'ar prejudica ei printr'un ast-fel de pas poziției de drept și putere politică a președinților, cari și ași sunt considerați de șefi ai celor două republice? — firesce, nu din partea lui Chamberlain.

Unde mai pui, că Burii sunt aplecați a încheia pacea numai pe lângă păstrarea intactă a independenței lor de stat. Pentru ei alternativa: *pace cinstită seu continuarea războiului*, nu și-a pierdut nimic din însămnătate.

Cu totă intervenirea binevoitoare a Olandei, situațiunea rămâne deci foarte dificilă și nu sunt speranțe, ca demersurile guvernului reginei *Wilhelmina* să aibă rezultate imediate și reale.

*

Etă, de alt-fel, scirile mai noue:

Correspondentul londones al ziarului „*Independance Belge*“ este informat, că în consiliul ministerial dela 31 Ianuarie s'a stabilit răspunsul la nota olandeză. Guvernul engles respinge hotărît propunerea de intervenire a Olandei.

Alte telegrame londones spun, că răspunsul dat guvernului olandez e ținut în termeni foarte energici. Guvernul engles declară, că în viitor nu va lua ca basă a

discuțiunii decât o propunere, după care Burii capitulează necondiționat. *Kitchener* să fi declarat, că e de prisos trimiterea unei comisii în Africa-de-Sud, cum propune guvernul din Olanda. În urma acesta în consiliul de miniștri a învins părerea, că sfârșitul războiului nu se poate aștepta, decât prin victoria deplină a armelor englese.

De altă parte președintele *Krüger* a declarat unui corresponsent al ziarului parisian „*Le Journal*“ următoarele:

— Nu facem război din plăcere, ci pentru-ca să ne susținem libertatea; ne luptăm, fiind-că vrem pacea. Salutăm din inimă ori-ce inițiativă, care ne aduce c'un pas mai aproape de scop. Poporul bur nu va despera, chiar decât l'ar ajunge lovituri noue. Credința în Dumnezeu ne dă curajul și ne face neîmblânziți. Tote vor trece. Dumnezeu trimite, ce-i drept, mari ispite și încercări asupra poporului meu, el însă nu l'a părăsit nici-odată. Nenorocirea e trecătoare, aceia însă cari păcătuiesc, vor fi supuși judecării vecinice.

Sucesiunea la tronul sêrbesc.

Din Belgradul Sêrbiei se telegrafază:

Imprejurarea, că prințul Petru *Karagheorghević* se dă pe față ca pretendent la tron, ceea-ce apare din proclamația răspândită în țară, a făcut o mare impresie în Belgrad și a atins penibil curtea, fiind-că pasul acesta era considerat căți-va ani mai înainte ca ceva imposibil și familia *Karagheorghević* era considerată ca absolut inofensivă. Deși manifestul pretendentului a făcut fără îndoială o adăncă impresie, totuși mișcarea în favorul lui *Karagheorghević*, seu chiar o încercare revoluționară, trebuie considerată de-ocamdată ca absolut infructuoasă. Deore-ce însă domnesce părerea, că din căsătoria regelui Alexandru cu regina *Dragina* nu se pot aștepta moștenitori și fiind-că presupunerea acesta promovază în mare măsură șansele lui *Karagheorghević*, cestiunea divorțului a devenit în mod firesc obiect de *cumpenire politică*, ba fama a pus în legătură cu cestiunea acesta și repețitele consfătuiri ale regelui cu metropolitul. De altă parte se vestesce, că până acum regele a respins hotărît presupunerea, că ar voi să divorțeze. Scirile despre intenția regelui de a abdica la tron, sunt creațiunea fantasei. La acesta se opune caracterul energetic și vênjos al regelui. Pe regele Alexandru l'au atins foarte penibil scirile foilor străine, că el ar trata cu Rusia privitor la abdicare și că între Austro-Ungaria și Rusia s'ar fi ajuns la o înțelegere în ce privește succesiunea la tron. Un om de încredere al regelui va pleca încurând la Viena și Petersburg, ca la locuri competente să dea espreșiune părerilor, ce le

are regele asupra cestiunii moștenirii tronului.

*

Ediția parisiană a lui „*New-York Herald*“ publică mai multe convorbiri, ce le-a avut corresponsentul seu cu regele și regina Sêrbiei. Regele Alexandru i-a declarat:

— Sper, că voi trăi încă 20, eventual 30 de ani. *Imi voiă apêra tronul cu sabia în mână...* Decă până la 1912 nu mi-se va nasce copil, mă voiă înțelege cu Scupștina asupra persoanei succesorului, de sigur însă nu după dorința lui Dr. *Georgievici*, care complotază în Viena cu familia *Karagheorghević* contra mea... În toate împrejurările pot conta pe armata mea.

Regina *Dragina* a șiis:

— Nu vom abdica și până când regele nu va fi mai bătrân cu 25 ani ca ași, nu renunț la speranța de a avea copii.

Din dieta ungară.

Discursul lui Dr. Papp József.

Am amintit deja în numărul precedent al foiei noastre, că în ziua de 31 Ian., un pretins Român, ales deputat în cercul Șomecutei-mari (Chioar) cu numele Dr. Papp József s'a ilustrat în dieta ungară cu un discurs „patriotic“, care a fost foarte aplaudat.

Nu trecuseră nici 24 de ore dela discursul deputatului sas Dr. Lindner, care, cu totă moderația sa, a avut darul de a provoca o adevărată furtună, și etă, că vine Dr. Papp József să dea dela tribuna parlamentară Românilor sfatul, să-și plece capul orbis înaintea despotismului de rassă unguresc și să sărute varga cu care sunt bătuți.

Etă după foile maghiare, ce a spus d-l Dr. Papp József:

Când m'am hotărît a intra pe arena politică, unul din motivele decisive a fost dorința de a fi și eu un atom modest în munca patriotică, care tinde într'acolo, ca în elementul român, ce locuiesce în această țară, să se mențină, desvolte și propage sentimentul patriotic, datorita altruistă față cu patria, respectul și alipirea față cu instituțiile constituționale ale patriei, să se întărească credința în bine și în rău față cu patria și că toți cetățenii patriei acesteia, fără deosebire de rassă, să nu recunoscă, decât o singură țintă, care țintă să fie: „Patria înainte de toate!“ (Aprobări în drépta).

Acest scop numai așa îl vom putea ajunge, decât vom infiltra în cetățenii ne-maghiari ai patriei sentimentul patriotic maghiar și vom deștepta într'înșii conștiința, că numai atunci pot să fie toți cetățenii acestei patrii fericiți și mulțumiți, când gloria și puterea coronei sfântului Ștefan va sci să se impună cu egală forță

n'a ținut în aceeași măsură cont de diferența generică a acestor idei, încât să separeze bunul etic de către bunul eudemonistic ca două separate, tot o genere diverse specii de bunuri ale vieții și să le recunoscă relativa lor independență; ba mai mult caracteristica fundamentală a contemplațiunii filosofice aristoteliane despre viață consistă tocmai în contopirea frumósă și armonică a acestor două specii de bunuri ale vieții — căci, precum se scie, pentru Aristoteles *fericirea basată pe moralitate* constituie adevărata destinațiune a vieții.

Dér decât deja această teorie, în fond corectă, nu poate satisface în măsură deplină tuturor relațiilor practice ale vieții, precum rezultă ele tocmai în urmarea diferenței generice și independenței relative a ideilor de sub întrebare, cu atât mai puțin pot să împlinescă această cele două direcțiuni diametral opuse, dér de-opotrivă unilaterale, în cari s'a desbinat știința după ce și-a atins culmea în filosofia aristoteliană și cari direcțiuni, cunoscut sub numirea de *Epicureism* și de *Stoicism*, fac simțite efectele duunose ale unilateraliității lor până în zilele noastre.

Ambele aceste contemplațiuni ale vieții consună în aceea, că ambele négă simplu diferența generică între moralitate și fericire — o diferență, ce zace în natura lucrului și este pururea susținută prin conștiința naturală — și identifică din principiu, deși în mod diametral opus, aceste două idei.

Fie-care dintre aceste două școle recunoște din principiu numai un singur bun, însă pe când una găsesce acest unic bun în moralitate, cealaltă îl găsesce în fericire.

Pe când după doctrina stoică fericirea și virtutea coincid în mod absolut, așa că afară de virtute nu există nici un bun și nici un rău, după părerea lui Epicur unicul bun absolut este plăcerea, unicul seu său absolut este durerea. Decă pentru Stoa plăcerea și durerea și toate altele din cari pot acelea să provină, scad până la completa desvalorare, pentru Epicur din contră virtutea în sine nu e decât o pură iluziune și numai virtutea calculată la plăcere are o valoare condiționată. Astfel vedem cum Stoa identifică fericirea cu moralitatea, ér Epicureismul moralitatea cu fericirea.

În această forțată identificare a moralității cu fericirea zace cea mai marcantă trăsătură de caracter a întregii direcțiuni *eudemonistice-utilitare* dela Epicur până la Spinoza și Benham și dela aceștia până la I. St. Mill, modernul întemeietor al Utilitarismului. Dér tot în această unilateralitate zace și clamantul neadevăr și completa netemeinicie a acestei teorii, care nu scie a-se avânta până la o concepțiune adevărată morală a vieții și care nepricepând de loc esența și valoarea intrinsecă a moralului, prin neadmisibila devalvare a părții celei mai bune în om, îl devalvăză și pe acesta.

În direcțiunea stoică din contră concepțiunea *Kantiana* formeză o curioasă întorsătură.

Deși pretinsul rigorism stoic al eticei Kantiane nu este tocmai veritabil, stând, precum se scie, în dosul aparentului seu rigorism etic ascuns eudemonismul religios, și deși o doctrină, care sistemul seu moral nu și-l basază pe spontaneitatea instinctelor și inclinațiunilor etice, ci pe datorință, esența moralității o vede în conflictul dintre datorință și inclinațiune, ér dincolo de mormânt postulează stabili-

rea unei armonii între meritul moral și fericire, deși o astfel de doctrină sigur nu stă la înălțimea contemplațiunii stoice, care în toate aceste puncte represintă tocmai contrariul și care, pe lângă toate unilateralitățile și esagerațiunile sale, prin necondiționata ei apreciere a bunului etic, ce totă valoarea și răsplata sa o pörtă numai în sine însuși, documentează un spirit etic impunător de respect; cu toate acestea Kant trece de modernul reprezentant al anticeii Stoa. Și decât lui cu tot dreptul i-se recunoște meritul de a fi accentuat cu totă agerimea diferența generică între moralitate și fericire, ce până atunci parte n'a fost destul de băgată în seamă, parte a fost complect ignorată, totuși el și aci, ca și în altele, a trecut departe peste țintă. Pe când Epicur și Stoa, cum vedurăm, au identificat în mod invers moralitatea și fericirea, Kant cade din această unilateralitate într'alta, când nu numai distinge între ambele, ci statorosce cel puțin pentru această viață între ele și o relațiune de incompatibilitate principială.

(Va urma.)

în afară și înlăuntru. (Vii aprobări în drépta).

Față cu acest scop trebuie să vină pe a doua linie ori-ce deosebire de religie și limbă, și oratorul se declară pe față de aderent al ideii, că între margiunile acestei patrii să înceteze ori-ce frecări și cu toții să ne unim în iubirea de patrie (Vii aprobări în stânga extremă).

Alt motiv a fost, când a intrat în lupta politică, ca să vestescă de aici din parlament, concetățenilor de limba română care este direcția, pe care vor trebui să o urmeze, decât vreau să se fericească.

Înainte cu șese-deci de ani încă nu era luptă de naționalități în Ungaria. Atunci rassa română, care locuiesc în această patrie. Își iubia patria și îi era credincioasă. *Decă n'ar fi agitatorii, nici ați nimic n'ar tulbura pacea.* (Decă n'ar fi păstorii, lupii ar pute în dragă voie să mănânce oile. — Culeg.) Românii din patrie deja înainte cu sute de ani au făcut servicii însemnate acestei patrii și drept recunoștință au dobândit nobilimea încă pe vremurile lui Ludovic cel Mare. *Conștopirea naționalităților n'ar fi așa-dér un lucru imposibil, decât se aplică mijlocele potrivite.*

Vorbesce despre disproporția numerică între alegătorii din diferitele cercuri și susține, că Românii n'ar trimite un număr mai mare de deputați nici în cazul, când s'ar face o nouă și mai potrivită arondare a cercurilor electorale.

Pasivității români nu se pot plânge de nimic, afară pôte de gradul inferior al culturii poporului lor, care după-cum arată statistica ocupă ultimul loc în această țară. Dér aici nu e guvernul de vină, căci guvernul înființază destule școli, de vină sunt însă aceia, cari nu-și trimit copiii la școlă. (Aprobări în drépta și în stânga extremă), fiind-că se tem să nu învețe acolo unguresce. Dér pentru Dumnezeu, *ce nenorocire ar fi, decât în țera acésta fie-care cetățen ar ști limba statului de-opotrivă?* (Vii aprobări în drépta. Mișcare în stânga extremă).

Barabás Béla. Acestea se le spui Românilor!

Szell Kalman ministru-președinte: Are să le spună și acolo! (Așa e! Așa e în drépta. Să auđim! Să auđim).

Papp Jozsef: El a arătat aceste lacune și neajunsuri și în discursul său de program, ce l'a ținut în fața alegătorilor (Aprobări generale în drépta). Pasivității sunt de părere, că ne vom pute înțelege, decât nu vom intra în contact unii cu alții. (Aprobări în drépta). *Să vie în viața publică maghiară,* se-și spună gravaminele, și atunci ori vor fi ei capacitați, ori va înțelege țera, ceea-ce ei voiesc. Acésta este calea dréptă, dér nu să țină jărăticul sub cenușe și să aștepte ocazia favorabilă, când vor isbucni flacărele. (Aprobări în drépta).

Vorbind despre dacoromânism spune, că decât înainte de asta cu o mie de ani n'ar fi venit Maghiarii să întemeieze aici patrie, care să despartă pe Slavii de Sud de cei de Nord, astăzi n'ar mai fi element românesc pe acest pământ. Ajunge să aruncăm o privire asupra unei hărți, pentru-ca să vedem, că între Slavii de Nord și cei de Sud un stat dacoromân nici-odată nu s'ar fi putut constitui, și decât s'ar fi constituit, nu s'ar fi putut menține. Vedem mai departe, că *Maghiarii, națiunea maghiară întotdeauna a format bastionul de apărare al românismului din valea Dunării.* De unde urmăm, că rassa română din patria maghiară nu pôte avé alt interes, decât acela, ca se contribuie la fortificarea Ungariei. Acésta ni-o impune interesul nostru de rassă, abstrăgând dela aceea, că *Românii sunt o parte constitutivă inseparabilă a națiunii maghiare.* (Aprobări generale).

Prin faptul, că Românii din patrie sunt adevărați prieteni și membrii alcătuiților ai națiunii maghiare, ei fac servicii patriei maghiare, regelui, păcii europene și în același timp *și existenței Românilor dela Dunărea de jos.*

Față cu acei Români, cari păcătuiesc contra marilor interese ale patriei și cari ținesc la dismembrarea țării, este justificată rigórea cea mai draconică. (Aplause). Mărirea și unitatea patriei trebuie apărată. (Aprobări).

Szell Kalman ministru-președinte: Așa este! forțe bine!

Papp Jozsef: Dér față cu acei Români, cari sunt fiii credincioși ai națiunii, cari se simt de membri inseparabili ai națiunii maghiare, trebuie să înceteze ori-ce neîncredere. (Aprobări în drépta). Încrederea și iubirea are putere atractivă, pe când ura separă. Oratorul cere încredere și iubire față cu inteligența română patriotică. (Aprobări). Să cultivăm acel *tip maghiaro-valah* (hermafrodit. — Culeg.), care a plâns și suferit împreună cu națiunea maghiară și care întotdeauna a fost credincios patriei. (Aprobări în drépta). Astăzi datorită susținerii statului apasă pe totalitatea cetățenilor. Punctul de greutate însă este în forțele intelectuale ale națiunii maghiare. (Aprobări). În aceste forțe trebuie contopite toate forțele intelectuale, pe cari le produc rasele nemaghiare din țară. *Trebuie pescuite mângăritarele* și trebuie așezate ca podóbe pe coróna sântului Stefan (Aprobări generale). Scopul acesta însă numai așa îl vom pute ajunge, cel puțin la rassa română, decât sprijinim pe intelectualii eșiți din sínul rasei române. (Aprobări).

În această patrie în timp de 30 de ani, cultura maghiară a făcut așa progrese, încât nici un om inteligent nu se pôte sustrage influenței ei. Este necesar acum, ca această inteligență să fie conservată și să nu fie eliminată. Declară, că primesc budgetul.

Președintele suspendează ședința pe 5 minute.

SCIRILE DILEI.

21 Ianuarie v.

Centenarul lui Heliade. Sâmbătă, cu ocaziunea împlinirii a-o sută de ani dela nascerea lui Ioan Heliade Rădulescu, s'a oficiat un parastas la biserica Mavrogheni dela șosea (Bucuresci), unde se află îngropat corpul părintelui literaturii române. Au fost față la oficierea acestui serviciu religios d-nii Ioan I. Heliade Rădulescu, fiul lui I. Heliade Rădulescu, cu copiii; general Tell, reprezentant al comisiunii pentru serbătorirea centenarului; căpitan Slătineanu, consilier comunal; Crătunescu și Rîmnicianu, din partea Senatului; Al. Filipescu, senator; Bellu, pensionar; Moșoiu, avocat, vărul d-lui Ioan I. Heliade Rădulescu, cu d-na și d-ra; Adamescu, secretar general al ministerului de instrucție; Ghiță Ioan; Sofia Heliade Rădulescu, stărița mănăstirii Ciorogirla, fiica lui Ioan Heliade Rădulescu; I. Procopie Dimitrescu, primarul Capitalei, cu familia; Dimitrie Antonescu, episcop; Persu, profesor; etc. Parastasiul s'a început la orele 10 dimineața și a fost oficiat de către vicarul metropoliei Nifon asistat de trei preoți și un diacon. La orele 10 $\frac{1}{2}$, preoții urmați de asistenți au părăsit biserica, ieșind afară și îndreptându-se spre mormânt, căruia i-au dat bine-cuvântarea. Mormântul era împodobit cu stéguri și brad și în momentul binecuvântării a fost fotografiat. La 10 și $\frac{1}{2}$ serviciul se sfârși. După cererea metropoliei și a primăriei, osémintele lui Ioan Heliade Rădulescu vor fi transportate și îngropate la cimitirul Bellu.

Din Arad se scrie, că P. S. Sa Episcopul *Iosif Goldiș* plecă ađi, în 3 Februarie pentru timp mai îndelungar la Ronteu. Pentru timpul absenței sale a însărcinat cu rezolvirea afacerilor presidiale la Cotșistor pe P. C. Sa archimandritul Augustin *Hamsea*.

Dela comună. Representanța orașenească este convocată în adunare generală ordinară pe ziua de Miercuri, 5 Februarie, eventual Joi, 6 Februarie orele 3 p. m.

La înmormântarea regretatei Elena George Ioan nasc. Nicolau, ce s'a sêvêșit eri, Duminecă d. a., Reuniunea femeilor române a fost reprezentată prin dómnele din comitet în frunte cu d-na presidentă Agnes Dușoiu, cari au depus pe sicriul decedatei membre fundătoare o frumoasă cunună în numele Reuniunii. Părintele protopop Baulescu în discursul funebru a accentuat și meritele răposatei pentru Reuniune.

Cunune neperitoare. Dela Galați ni-se adresază următoarele: „Primiți și binevoiiți a depune pentru fondul mesei studenților dela gimnasiul român din Brașov 40 Lei în amintirea regretatei noastre mătușe și nașe Elena G. Ioan nasc. Nicolau. — *Familia General M. Groza.*“

Virchov bolnav. Din Berlin se anunță, că Dr. *Virchov* este grav bolnav. Un buletin dat alaltăeri s'era spune, că puterile fizice și spirituale ale bolnavului au scăđut forțe mult.

Recrutarea în România. Sâmbătă s'a împărțit în cameră următorul proiect de lege: Din clasa anului 1903 se va chema sub drapel un număr de 22.000 tineri pentru unitățile permanente și cadrele permanente ale escadrónele cu schimbul; un număr de 3.100 tineri pentru cavaleria cu schimbul, precum și un număr de 500 tineri pentru marina militară. Restul tinerilor înscriși, deducându-se dispensații, cari vor fi vărsați în elementul milițiilor, conform legii de recrutare se vor vêrsa în trupa cu schimbul a regimentelor de infanterie, chemându-se după rândul sorțului, pentru complectarea golurilor budgetare, ce se vor ivi în unitățile mai sus arătate. Recrutarea se va face și contingentul se va chema conform legii asupra recrutării și în bása celor prevăđute de legea asupra organizării puterii armate.

Balul mascat al reuniunii de femei rom. cat. Pregătirile făcute pentru balul mascat al reun. femeilor rom. cat., ce se va ține în s'era de 4 Februarie, s'au terminat dejă. Acest bal promite a fi unul din cele mai interesante prin glumele și surprizele de carnaval, ce se vor pune la cale. S'au luat dispoziții pentru a-se oferi publicului un bufet bogat. Suntem rugați a aduce la cunoștința publicului, că la mănăcări și bêturi nu se așteptă supra-solviri.

Balul guvernului din Varșovia și Poloniei. Din Lemberg se anunță: Generalul *Certhov*, guvernatorul Poloniei rusești, va da un bal strălucit în castelul Belvedere din Varșovia, la care a invitat și nobilimea polonă. Invitațiile sunt tipărite în limba rusescă și pentru forma lor deosebită a produs mare consternație și revoltare în cercurile aristocrației polone. În ele nu se întrebuițază cuvântul *invitare*, ci *provocare*, și încă cu observarea, că cei ce nu pot participa, se anunțe acésta îndată secretarului guvernului. Cele mai multe familii aristocrate polone au hotărît să nu participe la bal. Prin scrisori anonime însă au fost amenințate, și în urma amenințărilor acestora, s'au hotărît totuși să participe.

Logodnă. D-șóra Augusta *Cosma* s'a logodit cu d-l Victor *Cinca* în Feiurd.

Statistică tristă. Anul trecut s'au înecat 1018 corábii, și s'au stricat în urma naufragiilor 5245 corábii. Statistica nu spune însă câte vieți de ómeni au căđut victimă furiilor mării.

Un escroc cu numele *Salomon Feltmann*, care a înșelat săptămána trecută pe bijutierul Orechovsky din Brașov cu jure în sumă de 900 coróne, a fost arestat în Miskolcz. S'au găsit la el toate obiectele escrocate, afară de 2 ciasornice, pe cari la amanetase.

O trupă de soldați înghețată. În Japonia s'a întemplat d'ilele trecute o tragedie mișcătoare. O trupă de 210 soldați condusă de un major, a plecat în 25 Ianuarie din orașul Aomori pe-un mare vis-

col cu zăpadă, a rêtăcit drumul și, afară de un soldat, toți ceilalți 209 s'au prăpădit de frig.

„Vestalinele“ interđise. Am amintit despre propunerea lui Avarffy din Arad relativă la interđicerea operetei pornologice „Vestalinele“. În ziua de 31 Ianuarie comitetul teatral din Arad s'a ocupat cu această cestiune și după nisce desbateri furtunóse, propunerea a fost primită cu votul decisiv al fișpanul Urban, căci din cei 10 membri 5 au votat pro 5 contra, așa că a fost nevoie de intervenția presidială.

Halucinațiuni maghiare.

Sub titlul *„Mare mișelie, — Un învățător reformat condamnat la spânđurătoare“* diarul „Székelység“ din Tergul-Mureșului publică următoarele născociri șoviniste:

„O întâmplare ciudată ține în agitație pe locuitorii maghiari ai comunei Bala (comitatul Mureș-Turda). Casul este atât de important, încât merită cu drept cuvânt atențiunea autorităților. Și trebuie să ne exprimăm mirarea, că — cu totă denunțarea ce s'a făcut — până acuma nu s'a pornit nici un fel de cercetare în cestiune.

Bala este comună românească, în care locuiesc și 16 familii maghiare, pe cari însă Românii ar vré cu ori ce preț să le gonească de acolo, ori să le romaniseze.

În executarea acestui plan al lor însă era mare piedecă învățătorul reformat din acea comună Simon Iozsef, pentru a cărui nimicire s'a dat lozinca printre Români.

La început (pe la 8, 9 Ianuarie) îl spăriau îmbrăcându-se în formă de stafii, dér au vêđut, că cu asemenea fleacuri nu-l pot goni pe învățătorul maghiar, s'au apucat deci de lucruri mai mari și mergând în curtea lui pe la mieđu noptii, l'au trezit din somn și în vederea lui au ridicat furcile, pe cari aveau de gând să-l spânđure.

Cum-că nu și-au putut îndeplini planul, acésta se pôte mulțumi numai unui bêtân de 72 ani cu numele Müller Gheorghe, precum și câtor-va ómeni mai înțelepți din comună, cari auđind de ceea-ce se pregătesce, au venit la fața locului și au intervenit în favorul învățătorului. Învățătorul de gróză a căpêtat bólă de nervi și a fost transportat la spitalul din Tergul-Mureșului. Casul este de supremă importanță din punct de vedere național maghiar și ne servesece ca un strigăt de alarmă din ținuturile, unde Maghiarii sunt în minoritate.“

NECROLOG. Subscriții cu inima înfrântă de durere, în numele nostru și al numeroșilor consăngeni anunțăm încetarea din viață a neuitatului și mult iubitului nostru soț, tată, frate, socru și cumnat **Avel Pop Bociat**, protopop gr.-cat. și director executiv al institutului de credit și economii „Ulpiana“, care și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului la 27 Ianuarie 1902, în etate de 56 ani. În mormântarea va avé loc după ritul s. bisericii gr.-cat. în 29 Ianuarie st. n., la 2 ore p. m. Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvântată! *Grădiște*, în 27 Ianuarie st. n. 1902. Carolina măr. Pop Bociat ca soție. Valeriu Pop Bociat, Lucreția măr. Bora, Lucian Pop Bociat, Aurelian Pop Bociat ca fii și fice. Mihail Pop Bociat ca frate. Rosa măr. Cămpian ca soră. Iustin Bora ca ginere. Mărióra măr. Pop Bociat ca noră. Niculae Oămpian ca cumnat. Eugenia măr. Pop Bociat ca cumnată.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 3 Februarie. În parlament a vorbit deputatul slovac Veselovsky, cerend executarea legii de naționalitate în ceea-ce privesce instrucția în limba maternă. Veselovsky a fost des întrerupt de observațiunile ironice ale deputaților maghiari.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Abonamente

la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

**„Călimdarul Plugarului“
pe anul comun 1902.**

A apărut și se poate procura dela *Tipografia A. Mureșianu* (Brașov) „Călimdarul Plugarului“ pe anul comun 1902.—Anul X.

Acest călimdar, care se estinde pe 9 côle de tipar format 8° mare cuprinde:

In *partea calendaristică*: Cronologia anului 1902; Regentul anului; Sărbătorile și alte zile schimbătoare; calculul sărbătorilor mai mari; Porturile etc. Urmază *partea strict calendaristică*: cele 12 luni ale anului cu sfaturi pentru plugari și semnele de timp după calendarul de 100 de ani.

Urmază *Genealogia domnitorilor*; Taxele telegramelor și postelor; Competințe de timbru și taxe; Scala timbrelor; Tărgurile din Ardeal, Bănat și Țera unghurească în ordine alfabetică și apoi după lună și zi; Tărgurile din Bucovina; Măsurile metrice etc.

In *partea literară* se găesc bucăți alese de cetit: „Cetatea dela Fântânele“; (Moțul: Teofil Frâncu); „O scrisoare dela Muselim Selo“ (poesie de G. Coșbuc); „Frumoșa Irina“ (baladă de St. O. Iosif); „Raze de primăvară“ (poesie de Z. Bărsan-Veturio); „Grăuntele de grâu“ (de contele Lew Tolstoi); „Bătrânul clopotar“ (Idilă de primăvară, de W. Korolenko); „Lăcomia strică omenia“ (Proverbe de Marion); „Două hiene“ (fabulă, de Gavril Bodnariu); „Gâscele Ovreului“ (anecdotă, de Cărăbuș).

Partea economică: „O ramură de producțiune și avuția națională“; „Faceți pânză în casă“ (ambele de Dr. G. Maior); „Economia“: „Iernatul vitelor“. — Urmază diferite povețe; lectură distractivă, glume etc.

Călimdarul are în frunte portretul lui *George Lazar*, cu biografia, (in partea literară.)

Un exemplar „Călimdarul Plugarului“ costă 25 cr. (50 bani), plus 5 bani porto postal. *Vândătorilor se dă rabat cuvenit.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 1 Februarie n. 1902.

Renta ang. de aur 4%	119.75
Renta de corone ung. 4%	16.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.25
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost l. emis.	120.30
Bonuri rurale ungare 4%	95.60
Bonuri rurale croate-slavone	94.50
Impr. ung. cu premii	183.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	154.—
Renta de argint austr.	101.65
Renta de hârtie austr.	100.90
Renta de aur austr.	120.60
Losuri din 1860.	146.75
Acții de-ale Băncii austro-ungară.	16.40
Acții de-ale Băncii ung. de credit	687.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit	672.75
Napoleoniori.	19.04
Mărci imperiale germane	117.15
London vista	239.47 1/2
Paris vista	95.40
Rente de corone austr. 4%	98.—
Nota italiene	93.20

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Februarie n. 1902.

Falnotenă rom. Cump.	18.94	Vënd.	18.98
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	18.84
Napoleoniori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Găbeni Cump.	11.34	Vënd.	11.40
Ruble Rusești Cump.	127.—	Vënd.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Libra turcescă Cump.	10.72	Vënd.	—
S. Is. fone. Albina 5%	100	Vënd.	101.—

„Gazeta Transilvaniei“
cu numărul à 10 fl. se vinde
la **Fremias Nepoții.**

Nr. 1338—1902

PUBLICAȚIUNE.

Joi, în 20 Februarie 1902 la 10 ore a. m. se va ține licitațiune cu oferte în scris la oficiul economic orășenesc spre a se da în întreprindere asortarea uzinei de gaz cu 500 grămeți = 2000 metri cubici blane de brad, seu prin uscate și deplin sănătoșe pentru producerea de gaz aerian.

Amatori de astfel de întreprinderi au a-și înainta ofertele lor în scris, sigilate, provădute cu timbru de 1 coronă și cu 300 corone ca

vadiu, cel mult până în 20 Februarie a. c. 10 ore a. m. la oficiul orășenesc.

In oferte trebuie să se arete prețul pentru fie care grămadă (a 4 metri cubici) de blane de brad seu de pin, exprimat esact și clar atât în cifre, cât și în litere, tot asemenea ofertele au să cuprindă declarațiunea, că oferentului îi sunt cunoscute condițiunile de contract și ofert și că să supune acelora necondiționat.

Condițiuni mai detaiate se pot lua în vedere de ori-cine la oficiul economic orășenesc în orele de oficiu îndatinat, adecă dela 8—12 a. m.

Brașov, 25 Ianuarie 1902.
(401,1-1) *Magistratul orășenesc.*

Nr. 495—1902.

PUBLICAȚIUNE.

La 18 Februarie 1902 înainte de amedi la 10 ore se va ține licitațiune cu oferte spre a se da în antreprisă lucrările pentru prelungirea drumului din Stofene în lungime de 1020 metri cu prețul proiectat de 2044 cor.

Condițiunile mai detaiate pot fi luate în vedere până la ziua licitațiunii la oficiul economic orășenesc în orele de oficiu a. m.

Brașov, 28 Ianuarie 1902.
401,1-2. *Magistratul orășenesc.*

„LIPOVANA“, institut de credit și economii în Lipova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „LIPOVANA“, societate pe acții, se invită la a

VIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în 20 Februarie st. n. 1902. la 10 ore a. m. în localul institutului, opidul Lipova.

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcțiunii te anual al optulea de gestiune
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Deciderea, respective aprobarea bilanțului pe 1901; darea absoluturului direcțiunii și a comitetului de supraveghiere (§ 26 din statute).
4. Deciderea asupra întrebuintărei profitului curat și ficsarea dividendelor pe 1901. (§ 26 și 46 din statute.)
5. Pertractarea eventualelor propunerii (§ 26 litera g din statute).
6. Alegerea a 3 membri in direcțiune.

Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu § 16 din statute să avisază a depune la cassa institutului acțiunile, înainte de deschiderea adunării generale

Lipova, în 23 Ianuarie 1902.

Ales Mocsonyi, m. p.
președinte.

Contul Bilanțului.

A C T I V:		Corone f.	P A S I V:		Corone f.
Cassa în numărar	7788	06	Capital	100000	—
Escompt	654355	10	Fond de rezervă	37277	16
Credite personale	32418	—	Fond de pensiuine	2468	—
Credite cambiale cu acoperire hipotec.	74509	98	Depunerii	472659	35
Imprumut hipotecar.	29219	—	Reescompt	181260	—
Lombard	9748	50	Dividende pe 1899	32.—	—
Efecte	2863	—	„ „ 1900	128.—	160
Mobilier	cor. 1008	—	Interese transitoare	6851	09
amortisare	„ 108	—	Diverse conturi creditore	1012	32
Giro-Conto	692	33	Profit curat	2002	16
Cont-Curent	2517	29			
Diverse conturi debitoare	6728	82			
	821690	08		821690	08

Profit și Perderi

E Ș I T E:		Corone f.	Î N T R A T E:		Corone f.
Interese de depunerii	cor. 22484.70		Interese: de escompt	59663.28	
„ „ reescompt	„ 13320.79		„ de credite personale	3332.05	
„ „ cont curent	„ 118.25	35923 74	„ „ cambiale cu		
Spese		2160 49	„ „ acoperire hipotecară	5641.41	
Salare, chirie, diverse		6996 90	„ de imprumut hipotecar	2498.17	
Marce de prezență		933 —	„ de lombard	611.50	
Contribuțiune directă	6603.76		„ de efecte	145.—	71891 41
10% dare după inter. la depunerii	2248.47	8852 23	Provisiuni		3085 11
Amortisare din mobilier		108 —			
Profit curat		20002 6			
		74976 52			74976 52

Lipova, 31 Decembrie 1901.

Voicu Hamsea m. p.
director executiv.

Ioan Dejenariu m. p.
prim-contabil.

Direcțiunea:

I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p., V. Dehelean m. p., P. Papp m. p., A. Ciugudean m. p., I. Crișan m. p.

Confrontându-se cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat esacte.

Lipova, 23 Ianuarie 1902.

Comitetul de supraveghiare:

Teodor Ceantea m. p., Teodor Cosma m. p., Stefan Bordoșiu m. p., Vasile Bogăciu m. p., Terențiu Petrovițiu m. p. președinte.